

Sygn. akt III AUa 393/12

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Białecka (spr.)
Sędziowie:	SSA Anna Polak SSA Jolanta Hawryszko
Protokolant:	st. sekr. sądowy Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2013 r. na rozprawie

sprawy J. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. W..

o prawo do emerytury

w związku ze skargą o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w dniu 26 lutego 2008 r. w sprawie III AUa 933/07

p o s t a n a w i a :

odrzucić skargę.

Sygn. akt III AUa 393/12

UZASADNIENIE

J. B. pismem z dnia 8 maja 2012 r. wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 26 lutego 2008 r. sygn. akt III AUa 933/07; uchylenie powyższego wyroku i wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 października 2007r. sygn. akt VI U 835/07; oraz uchylenie decyzji ZUS z dnia 2 kwietnia znak (...) i z dnia 21 maja 2007 r. (...)a także zasądzenie zwrotu wyegzekwowanych od odwołującego się świadczeń wraz z należnymi odsetkami.

Uzasadniając powyższe J. B. wskazał, iż w dniu 18 października 2007 r. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim w sprawie VI U 835/07 oddalił odwołania od decyzji z dnia 2 kwietnia 2007 r., która uchylała decyzję z dnia 25 stycznia 2006 r. przyznającą prawo do emerytury oraz od decyzji z dnia 21 maja 2007 r. o zwrocie należności pobranych z ubezpieczenia społecznego. Przedmiotowe decyzje wydane zostały w związku ze wznowieniem postępowania zakończonego ostateczną decyzją z dnia 25 stycznia 2006 r. o przyznaniu emerytury w wieku obniżonym. Od przedmiotowego wyroku złożona została apelacja, która została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie w sprawie III AUa 933/07.

Dalej podał, iż postępowanie przed organem rentowym - które zakończyło się wydaniem decyzji od których odwołanie rozpoznawał Sąd w wymienionych sprawach - zostało wznowione w związku z art. 114 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Organ rentowy dokonał ponownej weryfikacji dokumentów na podstawie których wcześniej przyznał prawo do emerytury, co doprowadziło do uchylecia decyzji przyznającej uprawnienie do emerytury oraz odmowę przyznania emerytury. Konsekwencją powyższego było wydanie kolejnej decyzji, w której nakazano zwrot pobranych świadczeń.

Trybunał Konstytucyjny wyrokiem z dnia 28 lutego 2012 r. wydanym w sprawie K 5/11 orzekł, że art. 114 ust. 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą zaufana obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającego z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji R.P.

Postępowanie organu, które doprowadziło do uchylecia ostatecznej decyzji przyznającej prawo do emerytury i odmowy przyznania emerytury, przeprowadzone zostało w związku z art. 114 ust. 1 a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który jest sprzeczny z Konstytucją R.P., co powoduje, iż skarga o wznowienie postępowania jest konieczna i uzasadniona.

Sąd Apelacyjny na podstawie akt sprawy III AUa 933/07 (VI U 835/07) ustalił, iż organ rentowy decyzją z dnia 25 stycznia 2006 r., w oparciu o przedłożone przez J. B. dokumenty przyznał mu emeryturę w wieku obniżonym od dnia 22 stycznia 2006 r. W dniu 7 lutego 2007 r., do Oddziału ZUS w G. wpłynęła kopia akt osobowych ubezpieczonego nadesłana przez Gospodarstwo (...) w S. K. Archiwum w R., z których wynikało, iż w czasie zatrudnienia w Zakładzie Rolnym w B., ubezpieczony nie zajmował stanowiska traktorzysty. Postanowieniem z dnia 7 lutego 2007 r. organ rentowy wznowił z urzędu postępowanie w sprawie zakończonej ostateczną decyzją z dnia 25 stycznia 2006 r., o przyznaniu J. B. emerytury w wieku obniżonym, z uwagi na ustalenie na podstawie nadesłanej dokumentacji, iż w czasie zatrudnienia w Zakładzie Rolnym w B. ubezpieczony nie zajmował stanowiska traktorzysty, tak jak przedstawiono to w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Następnie organ rentowy w dniu 2 kwietnia 2007 r., wydał decyzję o wstrzymaniu od dnia 1 maja 2007 r. wypłaty emerytury, uchylono także decyzję z dnia 25 stycznia 2006 r., oraz odmówiono wnioskodawcy prawa do emerytury z uwagi na fakt, iż nie osiągnął wieku emerytalnego 65 lat, a mimo ukończenia 60 lat nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Wyrokiem z dnia 18 października 2007 roku sygn. akt VI U 835/07 Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołania ubezpieczonego. W uzasadnieniu ww. wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż działanie organu rentowego było prawidłowe albowiem z uzyskanej dokumentacji wynikało, iż ubezpieczony nie wykonywał pracy w warunkach szczególnych. Dalej sąd meriti wskazał, iż co prawda w toku postępowania o przyznanie renty inwalidzkiej ubezpieczony przedłożył świadectwo pracy z dnia 30 listopada 1993 r., oraz świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia z dnia 29 grudnia 1993 r., z których wynikało, iż od 1 lipca 1968 r. do 27 października 1983 r. stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę traktorzysty, co dawało mu prawo do przejścia na emeryturę w wieku obniżonym, ale weryfikacja tych dokumentów jednoznacznie wykazała, iż ubezpieczony nie pracował w warunkach szczególnych co najmniej 15 lat. Wyrokiem z dnia 26 lutego 2008 roku Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił apelację ubezpieczonego od ww. wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Skarga nie podlega merytorycznemu rozpoznaniu, ponieważ w istocie nie opiera się na ustawowej przyczynie wznowienia postępowania.

Według art. 401¹ k.p.c. można żądać wznowienia postępowania w wypadku, gdy Trybunał Konstytucyjny orzekł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Uzyskanie rezultatu w postaci wznowienia postępowania na podstawie art. 401¹ k.p.c. wymaga stwierdzenia, że powołany w skardze wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczy przepisu stanowiącego oparcie dla zaskarżonego w tym trybie orzeczenia. Tylko w takiej sytuacji sąd w wyniku wznowienia postępowania ma możliwość innego niż poprzednio rozstrzygnięcia sprawy.

Skarżący wiązał podstawę wznowienia postępowania z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 lutego 2012 r. uznającym, że art. 114 ust. 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest niezgodny z zasadą zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 oraz z art. 67 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (OTK-A 2012/2/16, Dz.U.2012/251, K 5/11). W ocenie Sądu Apelacyjnego ubezpieczony nie mógł powoływać się na ten wyrok Trybunału, gdyż podstawą prawną skarżonego rozstrzygnięcia nie był w istocie przepis art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej.

Co prawda organ rentowy w postanowieniu z dnia 30 marca 2007 r., o wznowienie postępowania jako podstawę wskazał 114 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 39, poz. 353 ze zm.), ale już z uzasadnienia wynika, że podstawą wznowienia są ujawnione przez organ rentowy istotne dla sprawy nowe dowody istniejące w dniu wydania decyzji a nieznanie organowi rentowemu, a zatem okoliczności wymienione w ust. 1, a nie 1a.

Z akt sprawy wynika, iż ubezpieczony w 1994 r. przedłożył organowi rentowemu w trakcie postępowania o uzyskanie renty dokumenty stwierdzające pracę w charakterze traktorzysty od 1.07.1968 r. do 27.10.1983 r. oraz świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia z dnia 29 grudnia 1993 r., co dawało mu prawo do przejścia na emeryturę w wieku obniżonym. Jednakże w toku postępowania przed ZUS na skutek jego wznowienia ujawniono, że nie jest prawdą, aby ubezpieczony w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze pracę traktorzysty. Ustalenia te zostały następnie potwierdzone w postępowaniu przed Sądem, nie tylko w oparciu o przedłożone dokumenty w aktach ZUS, ale także zeznania świadków i przesłuchanie ubezpieczonego. Dowody osobowe korespondowały z treścią dokumentów. Z dokumentacji pracowniczej wynika, iż J. B. był zatrudniony w spornym okresie jako kierowca i zaopatrzeniowiec, a jedynie doraźnie w razie potrzeby pracował jako traktorzysta. Jednocześnie świadek E. P. (k-32 akt o sygn. III AUa 933/07) opisała okoliczności, w jakich sporządziła świadectwo wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia. Przyznała także, że ubezpieczony nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy jako traktorzysta. Wskazała również, iż naniosła poprawki na egzemplarzu świadectwa pracy J. B. z dnia 30.11.1993 r. polegające na dopisaniu stanowiska pracy „traktorzysty”, chociaż w takim charakterze ubezpieczony nie był zatrudniony i dodaniu do słowa kierowca „samochodowy”.

Zgodnie z treścią art. 114 ust. 1 cyt. wyżej ustawy prawo do świadczeń lub ich wysokość ulega ponownemu ustaleniu na wniosek osoby zainteresowanej lub z urzędu, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji w sprawie świadczeń zostaną przedłożone nowe dowody lub ujawniono okoliczności istniejące przed wydaniem tej decyzji, które mają wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość.

Natomiast ust.1a. brzmiał następująco - przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, jeżeli po uprawomocnieniu się decyzji okaże się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty albo ich wysokości.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego nie można uznać, że wznowienie postępowania odnośnie przyznania ubezpieczonemu prawa do emerytury nastąpiło na podstawie art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej, pomimo, że ust. 1a został wskazany w postanowieniu organu rentowego o wznowieniu postępowania, co już wyjaśniono powyżej.

Również Sąd Okręgowy uznał, że wznowienie postępowania było zasadne, a jego podstawą był ust. 1 art. 114, a nie ust. 1 a. Wzmiankować przy tym wypada, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego dotyczył zupełnie innej materii, bowiem zasadniczo zakwestionował praktykę stosowania art. 114 ust. 1a ustawy emerytalnej, jako przepisu stanowiącego podstawę ponownego ustalenia prawa do emerytury lub renty wówczas, gdy po uprawomocnieniu się decyzji okazywało się, że przedłożone dowody nie dawały podstaw do ustalenia prawa do emerytury lub renty, albo ich wysokości. W ramach przesłanki sformułowanej w kwestionowanym przepisie organy rentowe dokonywały bowiem w istocie ponownej (odmiennej) oceny przedłożonych pierwotnie dowodów. Regulacji tej nie sposób więc odnieść do przywołanych w skardze podstaw faktycznych i prawnych objętych nią rozstrzygnięć. W niniejszej sprawie nie dokonano bowiem odmiennej, nowej oceny tych samych pierwotnie przedłożonych dowodów, lecz przedstawiono nowe dowody w postaci akt osobowych ubezpieczonego zawierających dokumenty świadczące o rodzaju wykonywanej pracy nadesłanych przez Gospodarstwo (...) w S. K. Archiwum w R..

Samo sformułowanie podstawy wznowienia w sposób odpowiadający przepisom art. 401-403 k.p.c. nie oznacza oparcia skargi na ustawowej podstawie wznowienia, jeżeli już z samego jej uzasadnienia wynika, że podnoszona podstawa nie zachodzi. W rezultacie skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu także wtedy, gdy wskazana w niej podstawa faktycznie nie występuje (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 2008 r. II PZ 11/08 LEX nr 496408).

Mając powyższe na uwadze należało uznać, że przedstawiona ocena podstawy wznowienia postępowania objętej art. 401¹ k.p.c., nie pozwala na wniosek, że skarga oparta została na ustawowej podstawie.

Z tych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił skargę jako nieopartą na ustawowej podstawie.

SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak